

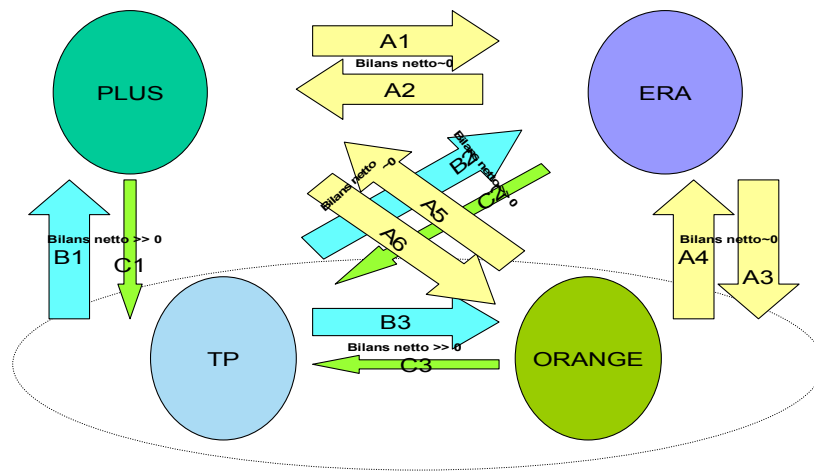
Przepływy finansowe Telekomunikacji Polskiej i operatorów MNO przy obecnych stawkach MTR oraz w wyniku ich obniżenia

Stawki za zakańczanie połączeń, tzw. MTR (ang. Mobile Termination Rate) są podstawą do rozliczeń między operatorami telekomunikacyjnymi w przypadku, gdy rozmowy przeprowadzane są między różnymi sieciami. Obecnie stawki za zakańczanie połączeń w sieci telefonii ruchomej wynoszą 33,87 groszy i są, w zależności od okresu taryfikacyjnego, od ok. 1000% do ponad 2000% wyższe od stawek za zakańczanie połączeń w sieciach stacjonarnych. Zgodnie z ostatnimi decyzjami Prezesa UKE operatorzy komórkowi zostali zobowiązani do ich stopniowego obniżenia do poziomu 21,62 groszy w styczniu 2009 r. i do poziomu 16,77 groszy w lipcu 2009 r.

Obniżenie tych stawek powinno przyczynić się w znaczący sposób do obniżenia cen połączeń do sieci ruchomych, na czym powinni skorzystać klienci. Koszty wynikające z dużej różnicy stawek za zakańczanie połączeń w sieciach stacjonarnych i sieciach komórkowych ponoszą konsumenci, ponieważ opłaty za zakańczanie połączeń są wliczane do rachunków telefonicznych. W opinii Komisji Europejskiej, przy obecnych stawkach MTR, operatorzy sieci stacjonarnych i ich klienci, płacąc wyższe stawki za zakańczanie połączeń z sieci stacjonarnych do sieci komórkowych, pośrednio subsydują operatorów sieci komórkowych.

Analiza została przeprowadzona dla stawek obecnie obowiązujących, jak również wprowadzonych w drodze ostatnich decyzji oraz na podstawie prognozy ich obniżania w kolejnych latach o 10% rocznie. Obliczone przepływy finansowe dotyczą jedynie przychodów i kosztów pochodzących z zakańczania połączeń w sieci stacjonarnej operatora zasiedziałego oraz trzech największych operatorów MNO, jako, że w sieciach każdego z analizowanych MNO ruch zakańczany przez pozostałych MNO i TP S.A. stanowi przeważającą część (ponad 80%) całości zakańczanego ruchu. Pod uwagę nie wzięto innych kosztów. Analizie poddano jedynie rynek hurtowy, nie uwzględniając wpływu obniżki stawek MTR na rynek detaliczny.

Rysunek 1. Przepływy finansowe pomiędzy operatorem zasiedziałym i operatorami sieci ruchomych MNO na rynku w związku z zakańczaniem połączeń

Źródło: Opracowanie własne UKE.

Analizując przepływy finansowe z zakańczania połączeń pomiędzy największymi graczami na rynku telekomunikacyjnym, należy zauważyć, że dzisiejsza stawka MTR nie ma większego znaczenia dla rozliczeń między MNO, gdyż posiadają oni porównywalne bazy klientów, a stawki za zakańczanie połączeń są takie same.

Inna sytuacja występuje w przypadku przepływów między operatorami sieci ruchomej a operatorem stacjonarnym (rozliczenia B-C). W tym przypadku zdecydowanymi beneficjentami rozliczeń są ci pierwsi. Im wyższa stawka MTR, tym transfer gotówki do operatorów sieci ruchomych jest większy. W interesie TP powinno być zatem sprzyjanie obniżce stawki MTR, jeśli nie dla dobra swoich klientów, to przynajmniej dla dobra swojego bilansu przepływów finansowych.

1. Przepływy finansowe Telekomunikacji Polskiej S.A. i Grupy TP przy obecnych MTR oraz w wyniku ich obniżenia

Na propozycje obniżenia stawek MTR szczególnie negatywnie reaguje w swoich wypowiedziach prasowych Telekomunikacja Polska, która jako przedsiębiorca, a zarazem jako grupa TP oraz operator obsługujący największą liczbę abonentów, jest największym beneficjentem obniżki poprzez poprawę swojego bilansu w zakresie zakańczania połączeń. Celem poniższej analizy jest weryfikacja prawdziwości twierdzeń TP dotyczących strat ponoszonych przez Grupę TP i samą TP.

Rozpatrując korzyści, bądź ich brak, dla Telekomunikacji Polskiej, pod uwagę wzięto zarówno samego operatora TP, jak również grupę jako całość, tj. włączając PTK Centertel.

1.1. Przepływy finansowe przy obecnych MTR

Aby obliczyć korzyści bądź straty TP z zakańczania połączeń należy przeanalizować wysokość przychodów z zakańczania połączeń (C) po odjęciu ponoszonych kosztów (B).

W przypadku samego operatora zasiedziałego bilans będzie równy:

$$\text{Bilans TP} = (C1 + C2 + C3) - (B1 + B2 + B3),$$

gdzie:

C1, C2 i C3 oznaczają przychody TP z zakańczania połączeń w swojej sieci przez:

C1 – Polkomtel, C2 – PTC, C3 – PTK Centertel;

natomiast B1, B2 i B3 oznaczają koszty ponoszone przez operatora zasiedziałego w wyniku zakańczania połączeń w sieciach operatorów sieci ruchomych:

B1 – Polkomtel, B2 – PTC, B3 – PTK Centertel;

Tabela 1. Obecne przychody i koszty analizowanych operatorów telekomunikacyjnych z zakańczania połączeń w 2007 r. *

		PRZYCHODY			
		TP	Polkomtel	PTK Centertel	PTC
KOSZTY	TP		B1	B3	B2
	Polkomtel	C1		A6	A1
	PTK Centertel	C3	A5		A4
	PTC	C2	A2	A3	

*Ze względu na tajemnicę przedsiębiorstwa nie podano rzeczywistych wartości liczbowych przychodów operatorów, które posłużyły do wyliczeń.

Źródło: Opracowanie własne UKE.

Podstawiając do wzoru wartości przychodów i kosztów TP S.A., otrzymamy wynik ujemny, jako że wartości B (koszty) są dużo wyższe od wartości C (przychody).

Bilans TP = -754 358 442 zł

W przypadku całej Grupy TP analizie podlegać będą przepływy finansowe w grupie kapitałowej. Pominięte zostaną wartości B3 i C3, czyli przepływy finansowe w ramach grupy, natomiast dodane pozycje A3, A4, A5 i A6, tj. przepływy finansowe PTK Centertel z innymi operatorami sieci ruchomych.

Bilans dla całej Grupy TP będzie zatem równy:

$$\text{Bilans Grupy TP} = (C1 + C2 + A3 + A6) - (B1 + B2 + A4 + A5)$$

Przy obecnej wysokości stawek MTR bilans przepływów finansowych nie jest korzystny zarówno dla spółki TP S.A. oraz Grupy TP jako całości.

Mimo, iż Grupa TP w takich rozliczeniach ponosi stratę, będzie ona niższa niż w przypadku samego operatora zasiedziałego.

Bilans Grupy TP = -231 630 601 zł

1.2. Przepływy finansowe przy zakładanych obniżkach stawek MTR

W wyniku stopniowego obniżania MTR ujemne saldo z przepływów finansowych Telekomunikacji Polskiej S.A. oraz całej Grupy TP będzie malało.

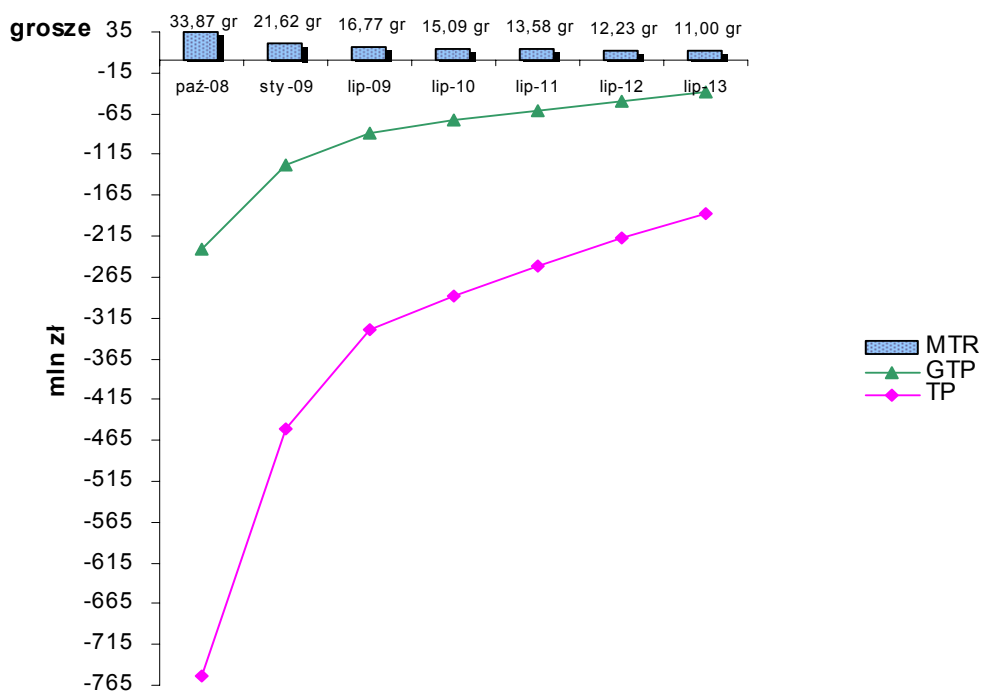
Tabela 2. Saldo przepływów finansowych TP i Grupy TP w wyniku obniżenia MTR

DATA	WYSOKOŚĆ STAWKI MTR	OBNIŻKA MTR	TELEKOMUNIKACJA POLSKA S.A.		GRUPA TP	
			Saldo (PLN)	Zmiana w stosunku do wartości bieżącej	Saldo (PLN)	Zmiana w stosunku do wartości bieżącej
1.012009	21,62 gr	36,2%	-450 109 234	40,3%	-128 663 622	44,5%
1.07.2009	16,77 gr	50,5%	-329 651 384	56,3%	-87 897 104	62,1%
1.07.2010	15,09 gr	55,4%	-287 925 779	61,8%	-73 775 918	68,1%
1.07.2011	13,58 gr	59,9%	-250 422 407	66,8%	-61 083 662	73,6%
1.07.2012	12,23 gr	63,9%	-216 892 902	71,2%	-49 736 280	78,5%
1.07.2013	11,00 gr	67,5%	-186 343 798	75,3%	-39 397 555	83,0%

Źródło: Opracowanie własne UKE.

Przy stawce obniżonej do poziomu 21,62 groszy (spadek o 36%), planowanej na styczeń 2009, przychody z zakańczania połączeń w sieciach ruchomych zmieniają się. Poprawie ulegnie zarówno bilans samego operatora zasiedziałego, jak i całej grupy TP.

Wykres 1. Wysokość stawki MTR a wynik przepływów finansowych TP i Grupy TP

Źródło: Opracowanie własne UKE.

W wyniku obniżki MTR do poziomu 11 gr w lipcu 2013 r. wynik przepływów finansowych TP S.A. w porównaniu do stanu obecnego poprawi się o 75%, natomiast całej Grupy TP o 83%.

1.3. Korzyści operatora zasiedziałego z obniżek stawek MTR

Obniżenie MTR przyniesie korzyści zarówno samej TP, jak i całej grupie kapitałowej. Odejmując od wartości bilansowych, wyliczonych dla obniżonych MTR, wartości bilansowe przy obecnych stawkach, otrzymamy poziom korzyści finansowych operatora zasiedziałego oraz grupy TP, jakie przyniosą mu niższe opłaty za zakańczanie połączeń w sieciach ruchomych.

Tabela 3. Korzyści TP i Grupy TP z obniżenia MTR

DATA	WYSOKOŚĆ STAWKI MTR	OBNIŻKA MTR	KORZYŚCI	
			TP (PLN)	GRUPA TP (PLN)
1.01.2009	21,62 gr	36,2%	304 249 208	102 966 979
1.07.2009	16,77 gr	50,5%	424 707 057	143 733 497
1.07.2010	15,09 gr	55,4%	466 432 663	157 854 683
1.07.2011	13,58 gr	59,9%	503 936 035	170 546 939
1.07.2012	12,23 gr	63,9%	537 465 539	181 894 320
1.07.2013	11,00 gr	67,5%	568 014 643	192 233 045

Źródło: Opracowanie własne UKE.

Przy obniżce MTR do poziomu 21,62 gr korzyści operatora zasiedziałego wyniosą 304 mln zł, korzyści całej Grupy TP 103 mln zł. Kolejna obniżka MTR przyniesie ich wzrost o ok. 40%. Dalsze obniżki o 10% w kolejnych latach będą owocowały wzrostem korzyści TP S.A. i Grupy TP aż do poziomu odpowiednio 568 mln zł 192 mln zł.

2. Przepływy finansowe operatorów sieci ruchomych MNO przy obecnych MTR oraz w wyniku ich obniżenia

2.1. Przepływy finansowe przy obecnych MTR

Aby obliczyć korzyści bądź straty operatorów sieci ruchomych z zakańczania połączeń należy przeanalizować wysokość ich przychodów z zakańczania połączeń po odjęciu ponoszonych przez nich kosztów.

Równania bilansowe operatorów sieci ruchomych będą się przedstawiać następująco:

$$\text{Bilans Polkomtel} = (A2+A5+B1)-(A1+A6+C1)$$

$$\text{Bilans PTK Centertel} = (A3+A6+B3)-(A4+A5+C3)$$

$$\text{Bilans PTC} = (A1+A4+B2)-(A2+A3+C2)$$

Podstawiając do wzorów wartości przychodów i kosztów poszczególnych operatorów, otrzymamy następujące wyniki:

Bilans Polkomtel = 114 159 147 zł
Bilans PTK Centertel = 522 727 841 zł
Bilans PTC = 117 471 454 zł

Przy obecnej wysokości stawek MTR bilans przepływów finansowych jest korzystny, w szczególności dla PTK Centertel.

2.2. Przepływy finansowe przy zakładanych obniżkach stawek MTR

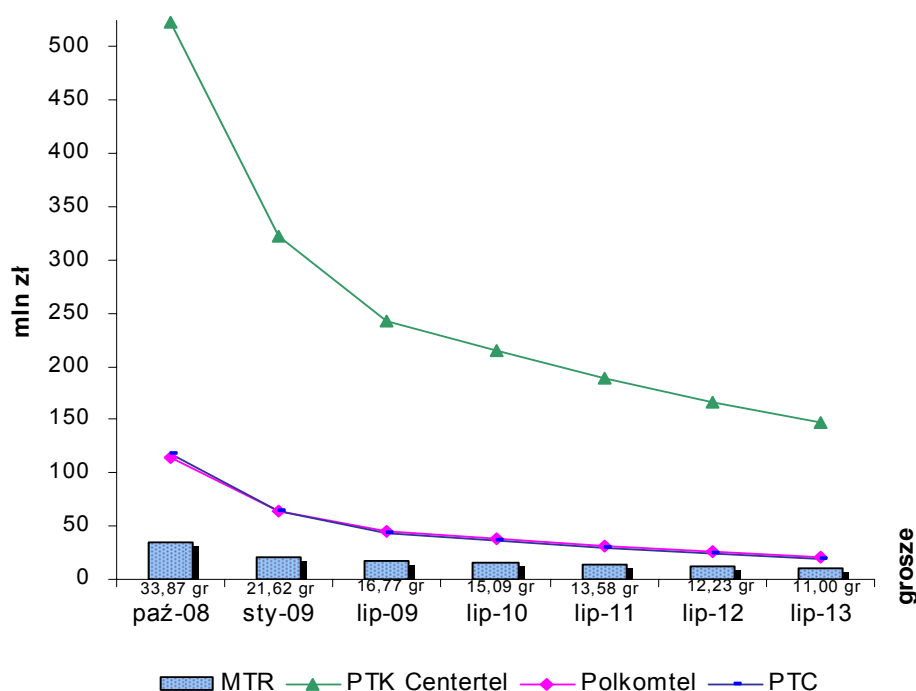
Obniżenie stawek wpłynie w znaczący sposób na przepływy finansowe operatorów sieci ruchomych. Spadek cen za zakończenia połączeń w sieciach ruchomych znajdzie odzwierciedlenie w obniżeniu się przychodów operatorów MNO z zakańczania połączeń we własnej sieci. Jednocześnie zmaleją też ponoszone przez nich koszty zakańczania połączeń w sieciach innych operatorów sieci ruchomych. Przy planowanej na styczeń 2009 r. obniżce MTR do 21,62 gr dodatnie saldo z przepływów obniży się od 38,5% w przypadku PTK Centertel do 45,3% w przypadku PTC. Kolejne obniżki MTR doprowadzą do dalszego spadku salda operatorów.

Tabela 4. Saldo przepływów finansowych operatorów sieci ruchomych w wyniku obniżek MTR

DATA	MTR	POLKOMTEL		PTK CENTERTEL		PTC	
		Saldo (PLN)	Zmiana w stosunku do wartości bieżącej	Saldo (PLN)	Zmiana w stosunku do wartości bieżącej	Saldo (PLN)	Zmiana w stosunku do wartości bieżącej
1.01.2009	21,62 gr	64 351 067	-43,6%	321 445 612	-38,5%	64 312 555	-45,3%
1.07.2009	16,77 gr	44 631 134	-60,9%	241 754 281	-53,8%	43 265 970	-63,2%
1.07.2010	15,09 gr	37 800 311	-66,9%	214 149 861	-59,0%	35 975 607	-69,4%
1.07.2011	13,58 gr	31 660 703	-72,3%	189 338 745	-63,8%	29 422 959	-75,0%
1.07.2012	12,23 gr	26 171 649	-77,1%	167 156 622	-68,0%	23 564 631	-79,9%
1.07.2013	11,00 gr	21 170 512	-81,5%	146 946 243	-71,9%	18 227 043	-84,5%

Źródło: Opracowanie własne UKE.

Wykres 2. Wysokość stawki MTR a wynik przepływów finansowych operatorów sieci ruchomych

Źródło: Opracowanie własne UKE.

2.3. Straty operatorów sieci ruchomych powstałe w wyniku obniżek MTR

W wyniku obniżek MTR operatorzy sieci ruchomych poniosą straty. Im większa obniżka stawki, tym większa strata operatorów. Przy stawce 11 gr straty operatorów będą prawie dwa razy większe niż przy obniżce planowanej na styczeń 2009 r.

Tabela 5. Straty operatorów sieci ruchomych w wyniku obniżek MTR

DATA	WYSOKOŚĆ STAWKI MTR	OBNIŻKA MTR	STRATY OPERATORÓW		
			POLKOMTEL	PTK CENTERTEL	PTC
1.01.2009	21,62 gr	36,2%	-49 808 080	-201 282 229	-53 158 899
1.07.2009	16,77 gr	50,5%	-69 528 013	-280 973 560	-74 205 484
1.07.2010	15,09 gr	55,4%	-76 358 835	-308 577 980	-81 495 847
1.07.2011	13,58 gr	59,9%	-82 498 444	-333 389 096	-88 048 495
1.07.2012	12,23 gr	63,9%	-87 987 497	-355 571 219	-93 906 823
1.07.2013	11,00 gr	67,5%	-92 988 635	-375 781 598	-99 244 410

Źródło: Opracowanie własne UKE.

Wyniki powyższej analizy wskazują na ponoszenie strat operatorów MNO z obniżki stawek MTR. Jednakże patrząc z perspektywy długookresowej, zmniejszenie stawek MTR może przyczynić się do spadku cen połączeń, a co za tym idzie zwiększenia wolumenu ruchu. Większy ruch może wygenerować wzrost przychodów operatorów sieci ruchomych.

3. Wnioski

Analiza wykazała, iż obniżanie stawek MTR wpłynie korzystnie na przepływy środków finansowych na rynku zakańczania połączeń operatora zasiedziałego i całej Grupy TP. Będzie powodowało stopniową poprawę wyniku finansowego. Uwolnione środki finansowe mogłyby zostać zainwestowane w rozwój usług telekomunikacyjnych.

Obniżka MTR nie przyniesie korzyści operatorom sieci ruchomych. Spadające stawki będą powodować pogłębianie się ujemnego salda z przepływów finansowych w zakresie zakańczania połączeń w ich sieciach. Jednakże w dłuższym okresie obniżka stawki MTR powinna przyczynić się do zwiększenia ruchu w tych sieciach i w konsekwencji spowodować wzrost przychodów.

Pomijając kwestie korzyści i strat dla operatorów telekomunikacyjnych, istotnym jest, iż obniżenie stawek MTR powinno być korzystne dla klientów dzwoniących z telefonów stacjonarnych do sieci ruchomych i pomiędzy sieciami ruchomymi. Klienci powinni zapłacić mniej, gdyż zmniejszą się koszty wpływające na wysokość opłat za połączenie w sieci ruchomej.

Dodatkowo zaznaczyć należy, iż praktyka regulacyjna polegająca na obniżaniu stawki MTR stosowana jest zarówno w krajach UE, jak i na całym świecie.